

Hazırlayan:
Prof. Dr. Kerem Alkin
Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı

Cari açıktaki daralma, Moody's in 8 Ağustos'taki değerlendirmesinde, Türkiye'nin notunu kırma ihtimalini zayıflattı. Finansal istikrar riskindeki zayıflama, TCMB'yi 17 Temmuz'da 50 baz puanlık bir faiz indirimine teşvik edebilir.

- 11 Temmuz cuma günü açıklanan mayıs ayı ödemeler dengesi verileri öncesinde, piyasanın genel beklentisi mayıs ayı cari işlemler açığı verisinin 4 milyar dolar civarında geleceği yönündeydi. Açıklanan cari açık rakamının 3,4 milyar dolarda kalması, piyasayı olumlu yönde şaşırttı ve en azından Borsa 100 Endeksi'ni 80 bin puana hareket ettirdi, dolar-TL kurunu da 2,12 TL'nin altına getirdi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) finansal istikrar riskiyle (cari açık), fiyat istikrarı riskini (enflasyon) gözeten bir para politikası izlediğini biliyoruz. Her iki riski de gözeten bir para politikasının en önemli saç ayaklarından birisini de, bankacılık sektörünün kredi hacmindeki artışı sınırlamak oluşturuyor. **Banka kredilerindeki artış oranını yüzde 15 ile sınırlamaya yönelik tedbir, bu noktada sonuç veriyor, gözüküyor. Cari açıktaki yüzde 38,5'lik daralmayı beğenmeyecek bir kurum zor çıkar, diye düşünüyorum.**
- Moody's, hatırlanacak olur ise, Türkiye'nin görünümünü negatife çevirmişti ve risklerin arttığına dair mesajlar vermişti. 8 Ağustos'taki derecelendirme notu değerlendirmesi öncesinde, cari açıktaki iyileşmenin sürmesi ve haziran ayı cari açık verisinin 11 Ağustos'ta, Moody's'in değerlendirmesinden sonra gelecek olması, mevcut verilerin ışığında Moody's in bir değerlendirme yapmasını gerektiriyor ki, Türk ekonomisinin makro göstergelerinin, notumuzun düşürülmesine sebep olacak bir durumda olmadığı bir gerçek. Bu nedenle, Moody's in risklere yönelik uyarılarını tekrarlarken, Türkiye'nin, 'en düşük' düzeyde de olsa, 'yatırım yapılabilir' düzeydeki derecelendirme notunu düşürmesi, mevcut makro ekonomik tablo içerisinde haksızlık olur.

- Mayıs ayı ödemeler dengesi verilerinin bir miktar detayına girdiğimizde, 22 Mayıs 2013'de, o zamanki FED Başkanı Bernanke'nin açıklamaları mayıs ayının sadece bir haftasını etkilediğinden ve henüz Gezi Parkı olayları patlak vermediğinden, 2013 yılının ilk 5 ayında Türkiye'ye 'finans hesabı'ndan giren net yabancı sermayenin 45,8 milyar dolar olduğunu görüyoruz. Aynı net sermaye girişi ise, 2014 yılının ilk 5 ayı sonunda 12,9 milyar dolarda kalmış durumda. 30 Mart yerel seçimleri sonrası, siyasi istikrarın devam ettiğine dair algıyla, sadece nisan ayındaki 8,4 milyar dolarlık net giriş, ilk 5 ayı kurtarmış. Mayıstaki 4,4 milyar doları da ihmal etmeyelim. O halde, ocak ayındaki 3,1 milyar dolarlık çıkışı, ancak şubat ve mart aylarındaki giriş dengeleyebilmiş. Bankalar 2013'te 16,8 milyar dolar kredi kullanabilmiş iken, bu rakam 2014'ün ilk 5 ayında 3,2 milyar dolarda kalmış.
- Bir başka ilginç detay, 'Net Hata ve Noksan' kalemi. Malum, bu kaleme yazılan her artı (+) değer, o ay veya o yıl itibariyle, Türkiye'ye döviz girdiğini, ancak TCMB'nin Türkiye'ye giren bu dövizin hangi kalem aracılığı ile (ihracat mı, turizm mi, navlun mu vs...) girdiğini bilememesi nedeniyle, bu kaleme yazdığı net döviz girişi anlamına geliyor. Negatif (-) değer ise tersini. Bu noktada, 2013 yılının ilk 5 ayında Net Hata ve Noksan 2,8 milyar dolarlık nedeni bilinmeyen döviz çıkışına işaret ederken, 2014 yılının ilk 5 ayı sonundaki 6,7 milyar dolar, tersine, Türkiye'ye henüz bilinmeyen bir nedenle 6,7 milyar dolar döviz girdiğine işaret ediyor. **Ancak, 2013 yılının ilk 5 ayında, tüm kalemler hesaba katıldıktan sonra, Türkiye'ye net 10,6 milyar dolar döviz girmiş ve TCMB bu dövizin 9,8 milyar dolarını kendi nezdindeki rezervlere artı olarak yazmış. 0,8 milyar dolarını ise, IMF'ye borç ödemek için kullanmış. Buna karşılık, 2014'ün ilk 5 ayında net döviz girişi yok; 229 milyon dolar net çıkış var.**
- Bu da, TCMB döviz rezervlerine bir azalma olarak yansımış. Yine, 2013 sonu 110,3 milyar dolar olan TCMB'nin brüt döviz rezervi, 2014 yılının mart ayı sonunda 106 milyar doların hemen altını gördükten sonra, 4 Temmuz 2014 itibariyle 113,4 milyar dolara çıkmış durumda. Buna karşılık, TCMB'nin net döviz pozisyonuna bakarsak, 2012 yılı sonunda 44 milyar dolar olan, 2013 yılı sonunda 40,5 milyar dolar düzeyine gerileyen TCMB'nin net döviz pozisyonu, yılın ilk 3 ayındaki siyasi gerginlik ve Türk ekonomisinin küresel piyasalardaki algısının kırılanlaşmasına bağlı olarak, nisan ayı sonunda 31,8 milyar dolara kadar eridikten sonra, 4 Temmuz 2014 itibariyle 34,6 milyar dolara toparlanmış olsa da, bu rakam 2012 ve 2013 yılı sonu değerlerinin altında. **Bu arada, TCMB'nin net döviz pozisyonunu 2011 yılı sonu gibi 50,3 milyar dolara yükseltmesi ise, elimizi güçlendirir. Ancak, bunun başarılabilmesi**

için, Türkiye'ye net sermaye girişinin hızlanması ve TCMB'nin de bu döviz piyasadan tempolu bir şekilde toplaması gerekiyor. Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve AK Parti'nin yeniden yapılanması tamamlanana kadar, böyle bir beklentinin gerçekleşmesi gecikebilir.

- Raporun başlığında, TCMB'nin 17 Temmuz perşembe günü Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında, açıklanan mayıs ayı ödemeler dengesi verileri ışığında, PPK toplantısından 50 baz puanlık bir indirim çıkabileceğini belirtmişim. Nitekim, Anadolu Ajansı Finans Portalı'nın, 17 Temmuz'daki PPK toplantısına ilişkin anketine katılan 18 ekonomistin 12'si 50 baz, 4'ü 75 baz ve 2'si 25 baz puan indirim olacağı tahmininde bulundu. Buna göre, ekonomistlerin tamamı politika faizinde (bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı) indirim beklerken, beklentilerin medyanı da 50 baz puan oldu. Söz konusu beklenti, benim başlıkta ifade ettiğim noktayla uyuyor. Borçlanma faiz oranında (faiz koridorunun alt bandı) indirim tahmini yapan 12 ekonomistin beklentilerinin medyanı da 50 baz puan oldu. Piyasa yapıcısı bankalara sağlanan fonlama faiz oranında indirim bekleyen 3 ekonomist ve marjinal fonlama faz oranında indirim bekleyen 2 ekonomistin tahminlerinin medyanı da yine 50 baz puan.
- Bununla birlikte, finans sektörü profesyonelleri arasında, Başbakan Erdoğan, Ekonomi Bakanı Zeybekçi ve AK Parti'nin ekonomik işlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Kurtulmuş'un açıklamaları sonrası, 75 baz puanlık faiz indirimi şimdiden kabullenmiş olanların sayısı da az değil. Ancak, TCMB'nin 11 Temmuz'da açıkladığı Temmuz 2014 Beklenti Anketi'nde 2014 yıl sonu TÜFE beklentisinin, mayıs ayında yayınlanmış olan bir önceki beklenti anketine göre, yüzde 8,29'dan yüzde 8,30'a yükselmesi, 50 baz puanlık faiz indirimi ihtimalini güçlendiriyor. Hatta, 50 baz puanlık faiz indirimi beklentisinin hem piyasa faizlerine, hem de döviz kurlarına fiyatlandırma olarak yansdığı da ifade edilebilir.
- Bu karşılık, 2014 yılı Temmuz ayı için TÜFE enflasyonu beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 0,15 iken, bu anket döneminde yüzde 0,06'a geriledi. Ağustos ayı TÜFE beklentisi ise, haziran ayındaki ankette yüzde 0,15 iken ve temmuz ayındaki ankette yüzde 0,12 oldu. Eylül ayı TÜFE beklentisi ise, 11 Temmuz günü açıklanan ankette yüzde 0,60 olarak gerçekleşti. Eğer, söz konusu beklentiler gerçekleşir ise, en azından yıllıklandırılmış manşet enflasyonun bir miktar daha düşmesi gündeme gelebilir. Bu beklentilerin ışığında, temmuz ayında yıllıklandırılmış manşet enflasyon yüzde 8,9'a gerileyecek, ardından ağustos ayında tekrar yüzde 9'un üzerine çıkacak ve

ardından eylülde yeniden yüzde 8,9'a geri dönecek. Bu durumda, 2013 yılının ekim ayındaki aylık bazdaki yüzde 1,8'lik aylık enflasyona karşılık, bu yılın ekim ayında yüzde 0,4 ile 0,6 arası bir aylık enflasyon olur ise, yıllıklandırılmış manşet enflasyon birden yüzde 7,6'ya bile gerileyebilir. Ekonomistler, yine de temkinli davranıp sene sonu için yüzde 8,3 beklentiye işaret ediyorlar.

- 12 ay ve 24 ay sonrasına yönelik yıllıklandırılmış manşet enflasyon tahminleri ise, temmuz anketinde, sırasıyla yüzde 7,27 ve yüzde 6,73 olarak gerçekleşti. Yani, önceki anketlere göre yükseldi. 2014 yılı Temmuz ayı anket döneminde, katılımcıların 12 ay sonrasına ilişkin olasılık tahminleri değerlendirildiğinde, TÜFE'nin ortalama olarak yüzde 18,9 olasılıkla yüzde 6,50-6,99 aralığında, yüzde 27 olasılıkla yüzde 7,00-7,49 aralığında, yüzde 19 olasılıkla yüzde 7,50-7,99 aralığında artış göstereceği öngörüldü. 2014 yılı Temmuz ayı anket döneminde, katılımcıların 24 ay sonrasına ilişkin olasılık tahminleri değerlendirildiğinde, TÜFE'nin ortalama olarak yüzde 29,6 olasılıkla yüzde 5,50-6,49 aralığında, yüzde 44,7 olasılıkla yüzde 6,50-7,49 aralığında artış göstereceği öngörüldü.
- **Elbette, herkesin merak ettiği bir husus ta döviz kurlarının geleceği. Ankete katılan ekonomistlerin verdikleri cevaplar, 2014 yıl sonu dolar kuru beklentisinin, haziran anketinde 2,17 TL iken, temmuz anketinde 2,18 TL'ye yükseldiğini gösteriyor. 12 ay sonrasının, yani 2015 yılı temmuz ayı dolar-TL kur tahmini ise, bir önceki ankete göre değişmeyerek, 2,23 TL olarak şekillendi. 2014 yılı cari işlemler açığı beklentisi, bir önceki ankete göre değişmeyerek, 50,1 milyar dolar düzeyinde kalırken, 2015 yılı cari işlemler açığı beklentisi ise, bir önceki ankette 54,8 milyar dolar iken, sadece 100 milyon dolar artış ile, temmuz anketinde 54,9 milyar dolar oldu. GSYH 2014 yılı büyüme beklentisine gelince, haziran ayındaki ankette ekonomistlerin tahminlerinin ortalaması yüzde 3,3 iken, temmuz ayındaki ankette yüzde 3,4'e çıktı. 2015 yılı büyüme beklentisi ise, her iki ankette de yüzde 3,9 olarak gerçekleşti.**
- Başta Avrupa borsaları ve kısmen Borsa İstanbul'u keyifsizleştiren geçen haftanın sıkıntılı haberi ise, Portekiz'in 2. büyük bankası olan Banco Espirito Santo SA'nın ana şirketinin tahvil kupon ödemelerini yapamaması oldu. Bu gelişmeyi başka Euro Bölgesi'ne dahil ülkelerden bankaların da takip edebileceği endişesi ile, borsa endekslerinde düşüş gözlemlendi. Bu tatsız gelişmeyi sakinleştirmek adına, Portekiz Merkez Bankası'nın bankanın himaye altında olduğu güvencesi vermesi de alacaklıların büyük kayıp

yaşayacakları yönündeki endişelerini hafifletmeye yetmedi. Banka hisseleri bir ara yüzde 14'ün üzerinde kayıp yaşarken, tahviller de rekor düşük seviyelere geriledi. Portekiz Hükümet tahvilleri ise, Avrupa'nın en borçlu ülkelerinin tahvilleri arasındaki düşüslere öncülük etti. Euro Bölgesi'nde bankalar, hisseleri yüzde 1'in üzerinde düşüğe itiyor.

- Yaşanan satışlar, Euro Bölgesi'nin büyük borç krizi sonrasında oluşan şoklara karşı kırılğanlığının devam ettiğine yönelik endişeleri yeniden canlandırmış gözüküyor. Portekiz Hükümeti, ülkenin ikinci büyük bankasının, bankanın dahil olduğu ana holdingdeki kayıplardan arındırıldığını ifade ederken, kurumsal yapının şeffaf olmaması yatırımcıları rahatsız epeyce rahatsız etmiş gözüküyor. New York'taki GMP Securities LLC stratejisti Adrian Miller "Portekiz'deki durum kötüye gidecek olursa, risk önleme hastalığı hızlıca Euro Bölgesi'ndeki diğer ülkelerin tahvillerine ve farklı varlık sınıflarına da sıçrayabilir. Bu durum, AB'nin devletlerle bankacılık sistemi arasındaki bağlantıyı koparma çabalarının başarılı olmadığını kanıtlıyor." yorumlarında bulundu.
- Altın ise, geçen hafta, Portekiz'in en büyük ikinci bankası ile bağlantısı bulunan holdingin tahvil kuponları ödemesini gerçekleştirememesi ve Orta Doğu'da artan tansiyonun güvenli liman alımlarını güçlendirmesinin ardından üç ayı aşkın sürenin en yüksek seviyesine çıktı. Paladyum ise, 13 yılın zirvesini gördü. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, şeffaflığın eksik olduğunu ve diğer şirketlerle bağlantıları işaret ederek, Portekizli holdingin şirketlerden birinin notunu düşürdü. Avrupa'nın en borçlu ülkelerinin hisse senetleri ve tahvilleri, ülke borç krizi döneminde görüldüğü üzere, Euro Bölgesi'nin şoklara olan duyarlılığının sürdüğü şeklindeki spekülasyona bağlı olarak değer kaybetti.
- FED'in dün açıklanan Haziran ayı toplantı tutanakları, bazı FED yetkililerinin, yatırımcıların ekonomik görünüm konusunda rahatlamaya girebileceği endişeleri taşıdığını gösterdi. Altın bu yıl, FED'in faizleri "kayda değer bir süre" daha düşük tutmaya devam edeceğini taahhüt etmesi ve Orta Doğu'da ve Ukrayna'daki tansiyonun desteği ile yüzde 12 değer kazandı. İsrail, Filistinli militanların roket saldırılarını yoğunlaştırması ve hayatını kaybeden Filistinlilerin sayısının artması ile birlikte, Gazze Şeridi'ne olası kara harekati için 20,000 askeri harekete geçirdi.
- Cenevre merkezli altın rafinerisi MKS (Switzerland) SA'nın döviz ve metal işlemleri müdürü Bernard Sin, "Portekiz'in durumu iyi bir işaret değil ve

piyasaya destek sağlayacak," dedi ve "Dünyanın bir kısmının değerli metallere geçtiğini görebiliriz. Jeopolitik durum çok hassas, özellikle Orta Doğu'da" şeklinde görüş bildirdi. Ağustos vadeli altın kontratları, New York Comex Emtia Piyasası'nda, yüzde 1,4 yükselerek, önce sabah seansında ons başına 1,343 dolara çıktı. Ardından 1,345.80 doları da görerek, 19 Mart'tan bu yana en yüksek seviyesini gördü. Spot altın, Londra'da yüzde 1.1 değer kazanarak ons başına 1,342.24 dolara ulaştı. Kar amaçlı satışlarla, 1,335 dolara geri geldiği görüldü.

- Vadeli kontratlarda işlem hacmi, uluslararası finans ve ekonomi haber ajansı Bloomberg'in derlediği verilere göre, bu rapor yazıldığı sırada, son 100 günün ortalamasının iki katı düzeyindeydi. FED tutanakları, politika yapıcıların varlık alım programının Ekim ayında bitirilmesi konusunda mutabık olduklarını gösterirken, faiz artırımının zamanlaması konusunda işaret vermedi. Dolar 10 önemli para biriminden oluşan sepet karşısında son bir haftanın en düşük seviyesini gördükten sonra bir miktar toparlandıktan sonra önceki kapanış seviyelerine geldi.
- Altın destekli exchange traded fonlarındaki (ETF) altın varlıkları, Bloomberg'in derlediği verilere göre, son iki ayın en yüksek seviyesinde. Platin ve paladyum destekli ETF'lerdeki varlıklar bu ay rekor seviyelere ulaştı. Eylül vadeli paladyum kontratları, ons başına 877.75 dolar ile Şubat 2001'den bu yana en yüksek seviyesini gördükten sonra, yüzde 0.1 gevşeyerek 871.60 dolara geldi. Paladyum 10 Temmuz itibarıyla 11 seans ard arda yükselerek, Haziran 2000'den bu yana en uzun süreli çıkış dönemini gerçekleştirdi.
- Platin ile birlikte otomobillerin çevre kirliliği kontrolünü sağlayan parçalarının üretiminde kullanılan paladyum, artan otomobil talebiyle birlikte, üçüncü yıl üst üste piyasada arz açığına yöneldi. Arz, dünyanın en büyük platin ve ikinci en büyük paladyum üreticisi Güney Afrika'da madenlerde beş ay süren grev nedeniyle yavaşladı. Ekim vadeli platin, ons başına 1,523.80 dolar ile 4 Eylül'den bu yana en yüksek seviyesini gördükten sonra yüzde 0.9 yükselerek 1,519.80 dolara geldi. Eylül vadeli gümüş kontratları bugün ons başına 21.63 dolar ile 17 Marttan bu yana en yüksek seviyesini görmesinin ardından yüzde 2.2 tırmanarak 21.53 dolar oldu.
- ABD'de geçen hafta işsizlik maaşı başvuruları, beklentilerin aksine, düşüş gösterdi. ABD Çalışma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, 5 Temmuz ile sona eren haftada işsizlik maaşı başvuruları önceki haftaya göre 11 bin kişi azalarak 304 bine geldi. Piyasalarda beklenti, başvuruların 4 bin artışla 319

bin olacağı yönündeydi. Bir önceki haftanın rakamı 315 binde bırakıldı. 4 haftalık ortalama işsizlik maaşı başvuruları 3 bin 500 azalarak 315 bin 500 oldu.

- İşsizlik maaşından yararlanmaya devam edenlerin sayısı 28 Haziran ile sona eren haftada bir önceki haftaya göre 10 bin kişi artarak 2 milyon 584 bin oldu. 4 haftalık ortalamalara göre işsizlik maaşı başvurusundan yararlananlar 7 bin 750 düşüşle 2 milyon 571 bin 250 olarak açıklandı. İşsizlik sigortalıların oranı ise aynı dönemde mevsimsel düzeltilmiş verilerle yüzde 2,0, takvim ve mevsimsel düzeltilmiş verilerle yüzde 1,8 olarak kaldı. İşsizlik sigortalıların oranı işsizlik maaşından yararlanmaya devam edenler ile işsizlik maaşı başvurularının oranından hesaplanıyor.
- St. Louis FED Başkanı James Bullard, işsizlikteki düşüşün enflasyon için itici güç olacağını ve bu durumun faiz oranlarının gelecek yılın başlarında artırılacağı yönündeki görüşünü desteklediğini dile getirdi. "Şahsi görüşüme göre enflasyon konusunda hedefi aşmaya doğru ilerliyoruz" diyen Bullard, enflasyonun 2015 yılı sonunda yüzde 2.4 ile FED'in yüzde 2 hedefinin üzerinde olacağı tahmininde bulundu. Bullard, FED Açık Piyasa Komitesi'ne (FOMC) göndermede bulunarak, "Bu noktada, enflasyonun yavaş arttığı görüşündeki Komite'nin çoğunluğundan ayrılıyorum" dedi. Bullard ayrıca, "İşsizlik oranının Haziran'da yüzde 6.1 ile son altı yılın en düşüğüne gerilemesi, FED üzerindeki faiz oranlarını birçok yetkilinin beklediğinden erken artırma baskısını artırıyor" ifadelerini kullandı.
- Kendisini enflasyon konusunda şahin görüşe sahip olanların "Kuzey Kutbu" olarak tanımlayan Bullard, tam istihdamın yüzde 6 oranında olacağı tahmininde bulundu. Bullard düşük seviyedeki işsizlik oranının maaşları artırabileceği ve fiyat baskısı oluşturabileceğini ifade ederken, FOMC'nin uzun vadeli işsizlik oranı öngörüsü yüzde 5 ile yüzde 6 aralığında. Bullard enflasyonun 2013 yılı ve 2014 başlarında alışılmadık şekilde düşük olduğunu, bunun sebebinin ise Avrupa'daki ekonomik zayıflık gibi geçici sebepler olduğunu söylerken, "Bu özel durumlar azalıyor ve ekonomi yukarıya hareket ediyor. Bu faktörler enflasyonu 2015'te hedefin üzerine taşıyacaktır" dedi.
- OECD, Türkiye için 2014 yılı büyüme beklentisini yüzde 2,8'den yüzde 3,3'e yükseltti. Gelecek yıl için, ise büyüme beklentisi yüzde 4 civarında seyrediyor. OECD, bu yıl için enflasyon beklentisini yüzde 8,9, 2015 yılı beklentisini yüzde 6,5 olarak korurken, işsizlik oranı beklentisini sırasıyla yüzde 9,8 ve 9,6 olarak korudu. Rapora göre, Türkiye 2014 Mart seçimlerinden bu yana politik

olarak daha durağan bir döneme girdi. OECD'ye göre, Türkiye uzun vadede tasarruf ve yatırıma odaklanmalı ve mali istikrarı sağlayarak büyümeyi yeniden dengelemeli.

- Jeopolitik risklerin artması durumunda, büyümenin etkilenebileceği düşünülüyor. Aynı zamanda, ikinci yarıda enflasyonun düşmesi olası olabilir ama yüzde 5'in üzerinde seyretmesi olası gözüküyor. Türkiye için 2014 işsizlik oranı beklentisini yüzde 9,8, 2015 beklentisini yüzde 9,6 olarak korudu. OECD raporunda yukarı yönlü beklentiler sayılırken “AB’de ya da ABD’de toparlanma beklenenden hızlı gerçekleşirse, ihracat artışı daha güçlü, ekonominin yeniden dengeye kavuşması daha belirgin olacak. Böylesi bir senaryodan avantaj sağlamak için son dönemlerde rekabetten kaynaklanan kazanımları korumak yaşamsal. Siyasi belirsizlik, iç taleple uluslararası güveni farz edilenden çok artırmış olabilecek Mart 2014 yerel seçimlerinden sonra azaldı” saptaması yapıldı.
- OECD Raporu'nun “Büyümenin hızlanacağı tahmin ediliyor” başlıklı bölümünde şöyle denildi: “ Büyüme son dönemlerde yavaşladı ancak hızlanması bekleniyor. Sıkı finansal koşullar ekonomik etkinliği düzenledi ancak iş alemi ve tüketici güveni ve sanayi üretimi gibi yüksek frekanslı göstergeler iç talepte bir canlanmaya işaret etti. Son dönemdeki bazı değerlendirmelere karşın ihracat piyasası büyümesinde bir hızlanmayla birleşen daha zayıf bir para birimi, ihracatı destekleyebilir, ekonominin yeniden dengelenmesine yardımcı olabilir ve cari işlemler açığını düşürebilir. Yine de cari işlemler açığı artı vadesi gelen brüt dış borçların 2014’te de büyük kalacağı tahmin ediliyor. Bununla birlikte bugüne değin borç finansal piyasa gerilimleri dönemleri sırasında bile kolayca çevrildi. Genel GSYH artışının, 2015’te yüzde 4’ler dolayında hızlanmadan önce, 2014’te hafifçe ‘yüzde 3.5’ civarına düşeceği tahmin ediliyor.”
- Raporda temel aşağı yönlü risklerin, ABD’deki parasal normalleşme sırasında yaşanacağı tahmin edilen, yenilenmiş küresel finansal piyasa çalkantıları ve iç siyasi gerilimlerle bağlantılı olduğu belirtildi. Bu risklerin gerçekleşmesi halinde yatırımcı ve tüketici güveninin olumsuz etkileneceği, risk priminin daha da artacağı ve dış fonlamada tansiyonun iç talep üzerindeki istenmeyen etkiler göstererek yükseleceği ifade edildi. Finansal kesim hala güçlü görünse de özel sektördeki hızlı borç ödeme çabalarının döviz yükümlülüklerinin de katkısıyla bir basınç oluşturduğu kaydedildi.

- Sonuçta finansal istikrarın sermaye akışlarının yavaşlaması, fonlama maliyetlerinin önemli ölçüde artışı ya da paranın hızlı değer kaybıyla tehlikeye girebileceği belirtilen raporda böylesine senaryolardan kaçınmak için güven ve kredibilitenin korunmasının can alıcı nokta olduğu bildirildi. Rusya ve Ukrayna ile bazı Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde jeopolitik risklerin yoğunlaşması halinde zayıflayan ihracatın büyümeyi olumsuz etkileyebileceğine değinilen raporda “Nihai olarak Avro bölgesinde yenilenen tansiyon finansal piyasaları ve güveni yeniden huzursuz kılabilir, Türkiye’yi hem ticari hem de finansal bağlantıları itibarıyla yaralayabilir” denildi.
- 2013 OVP’de bütçe açığı ve kamu borcunda öngörülen azaltmaların, büyüme potansiyelinin altında bir yaklaşımla mali duruşta bir sıkılaştırmayı ima ettiği belirtilen raporda “Tedbirli bir mali duruş, şu anki seçim dönemi ve siyasi gerilimler bağlamında kredibilite ve güveni korumaya yardımcı olabilir. Aşağı yönlü risklerin gerçekleşmesi örneğin, sermaye akışında ani duruş şeklinde olursa, isteğe bağlı teşviklerden yararlanılabilir” denildi. Küresel finansal krizden güçlü biçimde geri döndükten sonra Türkiye’nin geçen iki yılda potansiyelinin altında bir büyüme dönemine girdiğini belirten OECD, “Türkiye’de 2013’ün ortaları ile 2014’ün ilk yarısı arasındaki riskleri, (ABD’deki) daralmayla ilgili finansal çalkantı resmetti. İzleyen ve içteki siyasi gerilimle ağırlaşan finansal stres Türkiye için diğer bazı yükselen ülkelere daha büyük oldu. ABD’de para politikası teşvikleri geri çekilirken sermaye akışlarında ani duruş dâhil riskler, yüksek kalmaya devam edecek. Bu risklerin gerçekleşmesi durumunda GSYH artışı ve finansal istikrar tehlikeye girebilir” dedi.
-